

Оса Ларшон

СЛЪНЧЕВА БУРЯ

*Тази книга е издадена с финансовата помощ
на НОРЛА.*

Оса Ларшон

СЛЪНЧЕВА БУРЯ

Превел от шведски: *Радослав Папазов*

ИК „ЕМАС“

Åsa Larsson

SOLSTORM

© 2003, Åsa Larsson

Published by Agreement with Salomonsson Agency

Оса Ларшон

СЛЪНЧЕВА БУРЯ

Превод: *Радослав Папазов*

Оформление на корицата: *Живко Петров*

© ИК „ЕМАС“

Всички права запазени!

Расте като дърво от гняв зад моето чело
със святкащи листа червени,
листа сини, бели!
Дърво, все тъй треперещо от вятъра.

И аз ще срина твойта къща
и няма да ми бъде нищо чуждо,
дори да бъде то човешко

Като дърво, що път напред пробива,
разчупва черепната къща

И като светило ярко
огрява вдън гората
и осветява мрака

Йоран Соневи

И стана вечер,

и стана утро, ден първи¹

Всъщност Виктор Страндгорд не умира за първи път. Лежи по гръб в църквата на Извора на силата и гледа през огромните прозорци на тавана. Сякаш няма нищо между него и мрачното зимно небе.

По-близо от това не можеш да стигнеш, мисли си той. Щом си се изкачил до църквата навръх хълма, на края на света, тогава небето е толкова близко, че протегнеш ли ръка, ще го докоснеш.

Северното сияние се извива като дракон в нощта. Звезди и планети се отдръпват, та величествената магия от искряща светлина спокойно да следва пътя си по небесния свод.

Виктор Страндгорд следи с поглед светлинната диря.

Чудя се дали пее, мисли си той, като самотен кит в морето?

А мислите му стигат до светлината и тя спира за миг. Прекъсва безкрайното си пътешествие. Наблюдава Виктор Страндгорд със студени зимни очи. Както лежи, той наистина е красив като икона, с тъмната кръв като ореол около дългата му светла коса като на Света Лусия. Вече

¹ Библия, Битие 1:5. – Бел. пр.

не усеща краката си. Започва да губи съзнание. Не изпитва болка.

Невероятно, докато гледа дракона в очите, той мисли за предната си смърт. В онзи ден, към края на зимата, щастлив и смирен с китара на гърба, караше колело и се спускаше по дългия склон към кръстовището на улица „Адолф Хедин и Йалмар Лундбом“. Спомня си пързалянето на гумите по леда и своите отчаяни опити да спре, забеляза я да идва отдясно, жената с червения фиат „Уно“, погледите им се срещнаха, видяха осъзнаването в очите на другия, че сега ще се случи. Ледена пързалка към смъртта.

С тази картина пред очите си Виктор Страндгорд умира за втори път в живота си. Стъпките се приближават, ала той не ги чува. Дори не е нужно очите му да поглеждат проблясващия нож. Тялото му лежи като празна обвивка на пода на църквата, докато го пробождат. Пак и пак, и пак. А драконът отгоре невъзмутимо поема отново пътя си по небесния свод.

Понеделник, 17 февруари

РЕБЕКА MARTINSON вдиша рязко и обзета от безпокойство, се събуди. Отвори очи в мрака. Наполовина спяща, наполовина будна, изпита силното усещане, че в апартамента има някой. Лежеше неподвижно и слушаше, ала чуваше единствено как сърцето ѝ блъска в гърдите като подплашен заек. Пръстите ѝ заопипваха нощното шкафче – търсеше будилника – и накрая откриха малкото копченце, за да светне часовникът. Четири без петнайсет. Беше си легнала преди четири часа и сега се будеше за втори път.

От работата е, помисли си тя. Работа твърде много. Затова нощно време мислите ми се въртят като в бягащо колело за хамстери.

Главата и вратът я боляха. Явно беше скърцала със зъби насън. Я по-добре да става. Наметна се със завивката и отиде в кухнята. Краката я водеха, без да светва лампите. Включи кафемашината и радиото. Песента от програмната пауза „Бури и вълни ще замлъкнат“ се повтаряше с нескончаемата монотонност на равен зов за молитва, водата течеше през филтъра на машината, а тя се къпеше.

Остави дългата си коса да си съхне. Пиеше кафе и съ-

щевременно се обличаше. През уикенда бе изгладила и закачила дрехите за седмицата в гардероба. Днес беше понеделник. На закачалката за понеделник висеше искрящо бяла риза и морскосин костюм от „Марела“. Помириса дългите си чорапи от вчера, ставаха. Малко се бяха поизкорубили на петите, но ако ги опъне силно под стъпалото и ги натика под обувката, няма да се види. Просто днес ще внимава да не си събува обувките. Не я интересува, човек си купува бельо и чорапогачи, ако очаква да се съблича пред някого. Нейното бельо беше износено и избеляло.

Час по-късно седеше пред компютъра в офиса. Текстът преминаваше през главата ѝ със скоростта на планински поток, спускаше се към ръцете и изтичаше през пръстите ѝ върху клавиатурата. Съзнанието си почиваше чрез работа. Безпокойството от сутринта се бе изпарило.

Странно, мислеше си тя. Все хленча с другите млади юристи, че работата ме прави нещастна. А аз всъщност се чувствам свободна, когато работя. Почти щастлива. Ако не работя, безпокойството ме надвива.

Светлината от уличните лампи проникваше едвам през големите прозорци с многобройни сегменти. От външната звукова палитра едва-едва се различаваше по някоя самотна кола, ала скоро трафикът по улицата щеше да се превърне в приглушена шумотевица. Ребека се облегна назад на въртящия се стол и натисна символа за разпечатване. Някъде в тъмния коридор отвън принтерът се пробуди и пое първата за деня поръчка. После тя чу как вратата на рецепцията се затваря. Въздъхна и си погледна часовника. Шест без десет. Дотук със самотата.

Не чу кой е дошъл. Меките килими в коридора заглушаваха всякакви стъпки, но след малко вратата към стаята ѝ се отвори.

– Ще ме извиниш ли за безпокойствието?

Беше Мария Таубе. Отвори вратата с хълбок, в опит да не разлее двете чаши кафе в ръцете си. Стискаше разпечатката на Ребека под мишница.

И двете начинаещи адвокатки, специализирани в сферата на данъчното право, работеха в адвокатската кантора „Майер и Дитцингер“. Офисът се намираше на върха на сграда от началото на века на улица „Биргер Ярл“. Във фоайето имаше персийски килими, старомодни канапета и удобни, но похабени, кожени фотьойли. Всичко придаваше вид на опит, влияние, пари и компетентност. Офисът вдъхваше на клиентите някаква смесица между сигурност и респект.

– Като умира, човек сигурно е толкова уморен, че се надява да няма живот след смъртта – каза Мария и остави едната чаша кафе на бюрото на Ребека. – Това, разбира се, не важи за теб, Маги Тачър. В колко дойде сутринта? И изобщо прибираща ли си се вкъщи?

И двете бяха работили в офиса в неделя вечерта. Мария си бе тръгнала първа.

– Току-що дойдох – излъга Ребека и взе подадената ѝ разпечатка.

Мария се отпусна във фотьойла за посетители, изрита твърде скъпите си кожени обувки и си качи краката върху ръкохватката.

– Ама че време – въздъхна тя.

Ребека погледна учудено през прозореца. По стъклото блъскаше студен дъжд. Не го беше забелязала. Не си спомняше дали валеше, като пристигна на работа. Всъщност дори не помнеше дали тази сутрин бе вървяла пеша, или бе взела метрото. Погледът ѝ застина като хипнотизиран от водата, която барабанеше и се стичаше по прозореца.

Типична зима в Стокхолм, мислеше си тя. Нищо чудно, че човек си изключва съзнанието навън. Друго си е вкъщи. В синия зимен полумрак снегът скърцаше под обувките. Или в края на зимата. Когато си карала ски край реката от къщата на баба в Куравара¹ до колибата в областта Йекайерви, почиваш си на първата образувала се от разтопения сняг полянка под някой бор. Кората на дървото има медночервен отблясък от слънцето. Снегът въздъхва от умора, свличайки се от топлината. В раницата си носиш кафе, портокал и сандвичи.

Гласът на Мария я върна към реалността. Мислите ѝ се замятаха бясно в опит да избягат, ала тя се стегна и срещна погледа на колежката си.

– Ехо! Попитах дали възнамеряваш да слушаш новините.

– Разбира се.

Ребека се завъртя на стола и се протегна към радиото на перваза на прозореца.

Мили боже, колко е кльощава. Мария гледаше как гръдният кош на колежката ѝ се очертава под сакото ѝ. Човек може да изсвири на ребрата ѝ „Момчето Ноак“².

Ребека усили звука на радиото и двете жени сведоха молитвено глави.

Мария премига. Усещаше дразнене в уморените си очи. Днес задължително трябва да приключи с обжалването по делото „Стенман“ пред общинския съд. Монс щеше да я убие, ако го помолеше за още време. Усети как диафрагмата ѝ гори. Повече никакво кафе преди обяд. Тук човек си седеше като принцеса, затворена в кула, ден и нощ, ве-

¹ Куравара – селище в Северна Швеция с по-малко от 200 жители. – Бел. пр.

² Момчето Ноак – пианска песен. – Бел. пр.

чери и уикенди в този очарователен офис с всичките проклети дела, да вървят по дяволите, с всичките пияници, фирмени съдружници, запнали я в деколтето, а отвън животът просто си течеше. Не знаеш да плачеш ли, или да вдигнеш революция и всичко, което можеш да направиш, е да се довлачиш до вкъщи пред телевизора и да потънеш в смекчаващото страха трептене на картината.

„Часът е шест и вие сте със сутрешната емисия новини. Известен религиозен лидер на около трийсет години е бил намерен убит в църквата на Извора на силата в Кируна. Полицията в Кируна не коментира убийството, но сутринта издаде, че още няма заподозрян, а оръжието на покушението не е открито. Все повече общини пренебрегват задълженията си, вменени им от закона за социалните дейности, показва ново проучване...

Ребека се завъртя толкова рязко на стола, че си удари ръката в перваза. Изключи радиото, като го удари и разля кафе на крака си.

– Виктор – възкликна тя. – Няма как да е някой друг.

Мария се втренчи учудено в нея.

– Виктор Стандгорд? Райското момче? Познаваш ли го?

Ребека избегна погледа ѝ. Накрая очите ѝ се спряха върху лекето от кафе на полата ѝ. Лицето ѝ бе преbledнало и безизразно, устните ѝ – тънки и стиснати.

– Знам кой е, разбира се. Но не съм се прибирала в Кируна от много години. Вече не познавам никого там.

Мария стана от фотьойла, приближи се до Ребека и измъкна чашата от скованите ръце на колегката си.

– И да не знаеш кой е, за мен е все едно, миличка, но ти си на път всеки момент да припаднеш. Лицето ти съв-

сем е пребледняло. Наведи се напред и си сложи главата между коленете.

Ребека я послуша като ученичка. Мария отиде до тоалетната и взе хартия, за да опита да спаси костюма на Ребека, зялът с кафе. Върна се и завари Ребека отпусната в стола.

– Добре ли си?

– Да – отвърна Ребека отваяно и загледа безпомощно как Мария търка полата ѝ с мокра хартия. – Познавах го – промълви тя.

– Хмм, не ми беше нужен детектор на лъжата. – Мария не вдигна поглед от петното. – Мъчно ли ти стана?

– Мъчно ли? Не знам. По-скоро се уплаших.

– Уплаши си се? – Мария прекрати резките движения и опитите да изсуши полата. – От какво се уплаши?

– Не знам. Че някой ще...

Ребека не успя да довърши, защото телефонът избухна в остро дрънчене. Приблужи се и се загледа в апарата, ала не вдигна слушалката. След третото прозвъняване Мария вдигна. Сложи ръка върху слушалката, та човекът от другата страна на линията да не я чува и прошепна:

– За теб е и явно е от Кируна, защото ми звучи като Муминтрол¹.

¹ Муминтролове – главни герои в книгите и комиксите на финландската писателка Туве Янсон. – Бел. пр.

Полицейски инспектор Ана-Мария Мела вече беше будна, когато телефонът звънна. Зимната луна огряваше стаята с ярка бяла светлина. Планинските брези под прозореца рисуваха с изкривените си тела сини картини по стените. Още при първото извъняване тя вдигна слушалката.

– Свен-Ерик е, будна ли си?

– Да, но си лежа в леглото. Какво има?

Чу как Роберт въздъхва и хвърли поглед към него. Дали се събуди? Не, дишането му отново стана равномерно и тежко. Добре.

– Странен смъртен случай в църквата на Извора на силата – уведоми я Свен-Ерик.

– И? От петък вече съм само в офиса, забрави ли?

– Знам – отвърна Свен-Ерик леко измъчено, – но, мамка му, Ана-Мария, това тук е нещо необичайно. Само ела да погледнеш. Техническият екип скоро ще приключи, така че ще влезем вътре. Мъртвият е Виктор Страндгорд и мястото прилича на кланица. Предполагам, че имаме около час, преди да пристигнат проклетите телевизии с камерите и всичките простотии.

– До двайсет минути съм там.

Гледай ти, помисли си тя. Обажда се и ме моли за помощ. Променил се е.

Свен Ерик не отговори, ала преди да затвори телефона, Ана-Мария чу как овладяно издишва с облекчение.

Обърна се към Робърт и задържа поглед върху спящото му лице. Беше отпуснал буза на ръката си, а боро-винковочервените му устни стояха леко отворени. Изглеждаше неустойимо привлекателен, откакто бяха започнали да му растат бели косми по рунтавия мустак и край слепоочията. Той обаче се застояваше неспокойно пред огледалото в банята и оглеждаше на кои места оплешивява.

– Пустинята се разраства – обичаше да се оплаква той.

Тя го целуна по устата. Коремът ѝ пречеше, но успя. Два пъти.

– Обичам те – увери я той в просъница. Ръката му заопипва под одеялото, за да я придърпа, но тя вече седеше в края на леглото. Изведнъж ужасно много ѝ се допишка. Беше отвратително досадно. Тази нощ вече два пъти беше ходила до тоалетната.

Четвърт час по-късно Ана-Мария слезе от личния си форд „Ескорт“ на паркинга пред църквата на Извора на силата. Продължаваше да е дяволски студено. Въздухът яростно щипеше и хапеше бузите ѝ. Дишаше ли през устата, я заболяваха гърлото и дробовете. Дишаше ли през носа, миниатюрните косъмчета в ноздрите ѝ замръзваха при всяко поемане на дъх. Уви шала си така, че да ѝ покрие устата, и си погледна часовника. Разполагаше най-много с половин час, иначе колата нямаше да запали. В големия паркинг с места за поне четиристотин автомобили нейният тъмночервен „Ескорт“ изглеждаше дребен и нищожен до волвото 740 на Свен-Ерик Столнаке. Видя и

кола на радиото. Иначе на паркинга имаше още само дузина напълно затрупани от снега автомобили. Хората от техническия екип явно вече си бяха отишли. Тръгна нагоре по тесния път към църквата на хълма Сандстенсбергет. Кристална глазура от скреж обливаше брезите, а най-отгоре на възвишението, обградена от звезди и планети, Кристалната църква се издигаше величествено към тъмните нощни небеса. Приличаше на огромен светец леден блок, блещукащ в надпревара със Северното сияние.

Скапана постройка, направена за фукня, помисли си тя, докато пъшкаташе нагоре по склона. Тая отвратително богата енория да беше дарила част от кинтите на организацията „Спаси децата“¹. Ама къде по-приятно е да се пеят госпели в огромна църква вместо да се копаят водни кладенци в Африка.

Отдалече видя пред портите на църквата колегата си Свен-Ерик Столнаке, полицейския асистент Томи Рантахирьо и полицейския инспектор Фред Улсон. Свен-Ерик, гологлав както винаги, стоеше неподвижно, пъхнал дълбоко ръце в топлите джобове на пухеното яке. Двамата помлади мъже се движеха напрегнато около него по-превзбудени от млади кучета. Тя не ги чуваше, ала виждаше как разпалените думи на Рантахирьо и Улсон излизат от устите им под формата на бели балончета пара. Щом я видяха, първи с радостен лай я поздравиха младите кучета.

– Здравсти – изджавка Роми Рантахирьо, – как е?

– Добре е – подвикна от своя страна дружелюбно тя.

– Вече ще трябва да казваме здрасти първо на корема ти, а след петнайсет минути ще се появиш и ти – подхвърли Фред Улсон.

¹ Save the Children – Световна организация за защита на децата. – Бел. пр.

Ана-Мария се засмя.

Срещна сериозния поглед на Свен-Ерик. По мустака му, досущ като на морж, се бяха образували ледени висулчици.

– Благодаря ти, че дойде – кимна той. – Дано си закусила, защото това вътре няма да ти събуди апетита. Да влизаме ли?

– Да ви изчакаме ли? – Фред Улсон тъпчеше снега с крака. Погледът му се местеше от Свен Ерик към Ана-Мария и обратно. Нали уж Свен-Ерик заместваше Ана-Мария, така че чисто формално сега той е шефът. При положение обаче, че Ана-Мария е тук, не беше лесно да се разбере кой ще взима решенията.

Ана-Мария си държеше устата затворена и закова поглед върху Свен-Ерик. Тя беше тук само за компания.

– Най-добре да останете тук – каза Свен-Ерик, – да не нахълта някой външен човек, преди да са дошли да вземат тялото. Но, ако ви е студено, застанете вътре до вратата.

– Не, да го вземат мътните, ще си стоим отвън. Просто се чудех – увери го Фред Улсон.

– Разбира се – ухили се Роми Рантахирьо с посинели устни. – Нали сме мъже. На мъжете не им е студено.

Свен-Ерик влезе плътно след Ана-Мария и затвори тежката църковна порта. Минаха покрай гардероба, почти незабележим в полумрака. Дълги редици от празни закачалки се раздвижиха като беззвучни камбани, разлюлени от студеното течение, нахлуло отвън. Две летящи врати водеха към главната зала на църквата. При влизането Свен-Ерик несъзнателно снижи глас.

– Сестрата на Виктор Страндгорд е съобщила в централата към три часа. Открила го мъртъв и се обадила от телефона в офиса на пастора.

– Къде е тя? В участъка ли?

– Не. Нямаме представа. Наредих в централата да бъде назначен някой да я открие. Когато Томи и Фреде пристигнали в църквата, тук нямало никой.

– Какво казаха от техническия екип?

– Само да гледаме и да не пипаме.

Тялото лежеше в средата на пътеката към олтара. Ана-Мария спря недалеч от него.

– Мамка му – изпусна се тя.

– И аз така реагирах – успокои я Свен-Ерик, застанал непосредствено зад нея.

Ана-Мария извади от вътрешния джоб на якето си малък диктофон. Поколеба се за миг. Имаше навика да записва гласа си, вместо да си води бележки на ръка. Само че в момента това всъщност не беше нейна работа. Дали не беше редно наистина само да прави компания на Свен-Ерик?

Престани да усложняваш нещата, предупреди се мислено тя и включи диктофона, без да поглежда към колегата си.

– Часът е пет и трийсет и пет – съобщи тя в микрофона. – Днес е шестнайсети януари, не, всъщност е седемнайсети. В момента се намирам в църквата на Извора на силата и пред мен е трупът на мъж, доколкото ни е известно на този етап, Виктор Страндгорд, познат като Райското момче. Мъртвият лежи в средата на църквата. Изглежда са го разпорили, защото смърди отвратително, а килимът под тялото е мокър. Вероятно това е кръв, но трудно може да се каже със сигурност, тъй като килимът, на който лежи, е червен. Дрехите му също са опръскани с кръв, а от раната не се вижда много, освен че част от червата му са изскочили. По-късно лекарите ще дадат повече информация по въпроса. Мъжът е облечен с джинси и пу-

ловър. Подметките са сухи, а килимът под обувките не е мокър. Очите са избодени...

Ана-Мария прекъсна и изключи диктофона. Обходи тялото и се наведе над лицето. Беше на път да заключи, че това тук е един красив труп, но се въздържа – все пак си имаше граници на нещата, които можеше да каже пред Свен-Ерик. Лицето на мъртвеца ѝ напомни за Едип цар. Като ученичка в гимназията беше гледала постановката на видео. Тогава сцената с избождането на очите не я трогна кой знае колко, но сега картината нахлу мощно в съзнанието ѝ. Пак ѝ се допишка. Не бе в състояние да се отърси от онази картина. По-добре да побърза. Включи отново диктофона.

– Очите са избодени, а дългата му коса е напоена с кръв. Явно има рана на тила. Порезна рана на гърлото, но от нея не тече кръв, китките липсват...

Ана-Мария погледна въпросително към Свен-Ерик, а той ѝ посочи редиците със столове. Тя се наведе трудно и огледа пода между столовете.

– Аха, едната китка се намира на три метра между столовете. А другата?

Свен-Ерик повдигна рамене.

– Няма преобърнати столове – продължи тя. – Няма следи от бой, нали, Свен-Ерик?

– Не – отвърна Свен-Ерик, без да прикрива неприязънта си да се записва на диктофон.

– Кой техник направи снимки? – осведоми се тя.

– Симон Ларшон.

Добре, помисли си тя. Щяха да имат хубави снимки.

– Иначе църквата изглежда нормално – продължи Ана-Мария. – За първи път идвам тук. По онези части от стените, които не са от стъклено армиран бетон, са накачени стотици бели лампи. Колко ли е висок таванът? Със сигурност над десет метра. Огромни прозорци на тавана.